

AMERIGO TOT SZOBRÁSZMŰVÉS Z

Műcsarnok középső teremsora, 1969. május 24. – június 8.

Rendezte: **Makrisz Agamemnon** szobrászművész

Megnyitotta: **Somogyi József** szobrászművész

Látogatók száma: 25.550

„A római Termini pályaudvar homlokzatát díszítő 128 m hosszú, 2 és fél m magas impozáns ércszalagjának, reliefjének, az Aquilla-i igazságügyi palota két nagy domborművének, a római Olimpiai Sportpalota egyik remekbe-készült kerámia választó falának világhírű szobrászművésze, a Raffaello olasz óceánjáró művészi díszítője, Amerigo Tot első budapesti tárlata ezekben a percekben nyílik a Műcsarnokban. Tóth Imre, vagyis Amerigo Tot, parabolikus kiállítással mutatkozik be szülőhazájában a magyar közönségnek...”

Déli krónika, 1969. május 24. 12 óra
Bemondó: Szatmári Ilona

„Május 24-én nyílt meg a Műcsarnokban Amerigo Tot szobrászművész kiállítása, s ezzel kézzelfogható közelségbe került hozzánk, szinte tapinthatóvá lett egyik XX. századi legendánk. Az a legenda, amely Tót Imre a dessauai Bauhas magyar növendéke körül szövődött a 30-as évek közepe táján (...). A hitleri koncentrációs táborból szökött magyar fiatalember erőltetett éjszakai menetekben gyalogolta végig Németországot, átcsúszott az olasz határon, még mindig éjszaka, hiszen semmiféle igazolványa nem volt, a Via Falminián vonult be Rómába. (...) Minderről még a történés éveiben tudhattunk. Később, majdnem 30 évig úgyszólván semmit sem hallottunk Tót Imre személyéről és művészetéről. (...) Mindez, míg a legendát táplálta, a Műcsarnok-i kiállításban a testet öltött valóság áll elénk. Fél százánál több szobor, s mintegy ugyanannyi rajz mutatja a művészeti pálya emelkedő ívét, a kezdettől, a Bauhaustól. Kitűnő iskola volt ez, elképzelhető, hogy módszere nagyon is megfelelt a fúró-faragó pásztorfiúból művészetet áhító fiatalemberré fejlődött Tót Imrének.

Láttuk, hallottuk. 1969. május 30. 20 óra 10 perc. Ambrus Tibor beszámolója

„(...) Vannak olyan alkotásai Tóth Imrének, amelyek nagyon sok embernek különösen tetszenek talán azért, mert a könnyebb utat mutatják a laikusoknak. Az absztrakciónak és a figurális ábrázolásnak a szimbiózisát. Egy ilyen nagyszerű művében a szicíliai olasz partizán emlékműben, azután egy legújabb változatában ide sorolhatnám a Komarov űrhajós halálát megörökítő.

– Igen, hát ami engemet nagyon megfogott ennek az embernek a tragédiája. Egy ember, aki bíz a motornak és a mechanikának a tévedhetetlenségében, mégis ennek az áldozata lesz.

– Nagyon szépen fejezi ezt ki a két korong közé szoruló bucsut és segítségét jelképező kiálló kézfej (...)

– Mindig nagyon sokat gondolkodom, hogy hogy lehetne megtalálni egy tökéletes egybeforrasztást. Utalni a figurára és mégis megmaradni annak, amivé lettem. (...)

– Budapest után mi következik? A munka vagy egyéb kiállítások?

– Hát Budapest után valószínűleg Róma és azután utána megint Budapest fog következni. Nem akarok senkit megijeszteni azzal, hogy jövök, de hát nagyon sokszor olvastam már a vendégkönyvben ahol nagy betűkkel ismeretlen emberek írták oda, Gyere haza! Hát megjövök.”

Kilátó. 1969. június 17. 21 óra 3 perc. A mikrofon előtt Amerigo Tot. A riporter: Sediánszky János

„(...) Az, hogy Magyarországon van, jelent valamilyen izgalmat, vagy valami különlegességet?

– Hát igen, mert visszagondolva itt Galli Curci-k és Carusok megbuktak. Az ember sosem tudja.

– Valahol magyar ez, ami itt van?

– Remélem, remélem, mert mint ahogy hallja 40 évi távollét után még elég jól beszélem a magyar nyelvet és soha nem tagadtam le, hogy magyar vagyok, soha nem tagadtam le, hogy magyar parasztyerek vagyok, soha nem tagadtam le, hogy Csurgón születtem, Fehérvár-Csurgón és remélem, hogy ha ez nem tudatosan, de tudat alatt valahol csak kijött. A ritmus szeretete, az hiszem ez tisztán magyar.

– Idegenbe szakadt hazánkfíának érzi magát, aki ide visszalátogat?

– Nem, éppen ez a csodálatos dolog, hogy találkoztam emberekkel, akikkel 36 évvel ezelőtt találkoztam és úgy kezdtünk el beszélni, minthogyha tegnap hagytuk volna abba. Akkor amikor itt voltam, akkor valaki kérdezte tőlem, hogy hát hogy érzi magát, hát akkor tényleg az volt az érzésem, hogy törölgettem egy ablakot kívülről és úgy akartam benézni egy szobába. És most pedig a szobában vagyok és látom, hogy az ablak tiszta és kifelé tudok látni.”

Esti krónika, 1969. május 22. 19 óra

„(...) A pop-art számomra a legostobább naturalizmus, Mire való például egy csészét vagy egy villanykapcsolót ötszörös-tízszeres nagyításban megformázni? Nem hiszek ennek a szellemi vagy társadalmi szükségletében. Hogy főként Amerikában sok pénzt adnak érte? Ez kereskedelmi kérdés, semmi köze a művészethez.”

„Innen indultam, ide érkeztem...”, Film Színház Muzsika, 1968. április 13.

szóval a dialógus megnyitása azt hiszem ezt át is fogja hidalni, és ami nagyon fontos, hogy amit, én érzek, hogy a fiatalság kész egy dialógusra, tehát a dialógust meg lehet nyitni.”

Művészet – ifjúság, 1969. július 12. 9 óra 5 perc. Amerigo Tot-tal beszélget Kő András

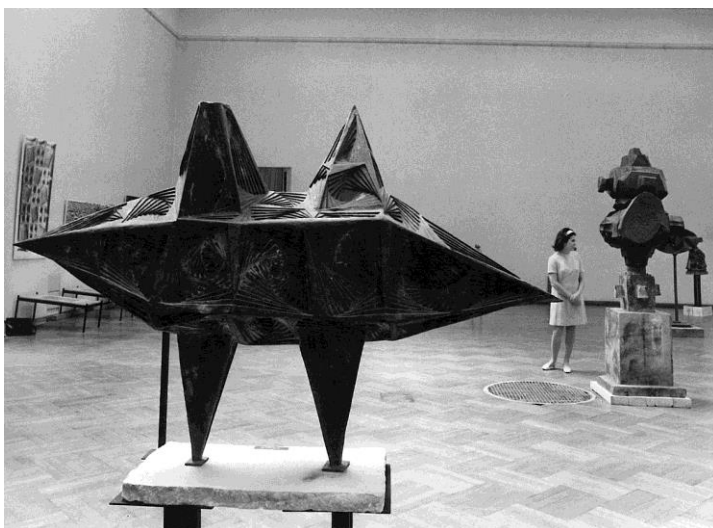
„(...) Nemcsak örülhetünk Tóth Imre budapesti kiállításának, de büszkéek is lehetünk rá.”

VASAS, 1969. június 7.

„Megjavította a látogatás rekordját Amerigo Tot műcsarnoki kiállítása. A kiállítás utolsó napjáig, vasárnap estig huszonezren tekintették meg a magyar származású világhírű művész szobrai, festményeit és grafikáit.”

Magyar Hírlap, 1969. június 9.

„Mindenféle megismerés-vágy és mindenféle elmondás-vágy mutatja ki komor és játékos és merengő jelenlétét e nagy szobrász műveiben. Elmúlt korok bronz-áhítata, bronz-riadalma és bronz-sűrűsége éppúgy magába-itta őt, mint a kővel, márvánnyal, agyaggal, fával kimondott tűnődő emberi gondolat, mint a mindenféle anyaggal kimondott emberi magány, emberi árvaság, emberi küldetés-tudat. Tóth Imre mindent tud az anyaggal és mindent tud az anyagban, kőcsipke-sűrűségű bronz-erdői rezzenéstelen bronzcsipke-özönükkal, hatalmas izom-csomókkal dagadozó, megváltást-szolgáló emberei épp úgy az emberi sors értelmét és jelentését szolgálják, mint a Willendorfi Vénuszt idéző gyönyörű ősasszonya, s jelenkorunk minden tébolya, önzése, önkénye és részeg durvasága, tébolyult agresszivitása elleni tiszta tiltakozásul megépített és összeforrasztott durva bronz-vas-szörnyei, tagolt és gögös nagy tömbjeikkel, rücskeikkel és kegyetlenségükkal; s álomszerű titkos és sejtelmes asszony-torzói, asszonytest-töredékei, monumentális kő-márvány szerelem-ölelkezései az élet-hit, a halhatatlan élet-láng nehéz örömet mondják. Az életét, amiért egyedül érdemes élni!”

Juhász Ferenc: Amerigo Tot, Új Írás, 1968. 5. szám.

A művész művei közül a [Csurgói Madonna](#) Fehérvárcsurgóé, a [Föld füle](#) a Szépművészeti Múzeumé, [Öfelsége a Kilowatt](#) a Tihanyi Múzeumé, az [Ülő nő](#) az MSZMP központi székházáé, a [Föld szeme](#) és a [Hommage Karinty-Olivecrona](#) Debrecené, a [Komarov emlékére](#) c. szobor pedig Szegedé lett. A Művelődésügyi Minisztérium megvásárolta a [Falusi üdvözlégy](#) és a [Képtelen párbeszéd](#) c. műveket.

Az összeállítás a Műcsarnok Könyvtár és Archivum gyűjteménye alapján készült.